

Preek over 1 Petrus 1:13-16 – Nieuwjaarsdag 2013

Liturgie:

- Votum en groet
- Zingen: Ps. 146:1,2,3
- Gebed
- Schriftlezing: 1 Petrus 1
- Zingen: Ps. 119:19,28
- Tekst: 1 Petrus 1:13-16
- Preek
- Zingen: Lb. 294:1-8
- Geloofsbelijdenis
- Zingen: Gez. 118:1,2,3
- Gebed
- Collecte – Opw. 710: Zegen mij op de weg die ik moet gaan (Youtube filmpje: http://youtu.be/9xxh12ptQ_4)
- Zingen: Lb. 456:1,2
- Zegen
- Gezongen amen: Lb. 456:3

Gehouden te: Baflo, 01-01-13 (10.00 u.)

Preek:

Thema: Hoop is het parool voor vreemdelingen, ook in 2013.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Toekomstgericht

Bent u als gelovigen toekomstgericht? En is uw geloof toekomstgericht? Of zit je helemaal vast aan het heden of zelfs het verleden?

Vandaag, nieuwjaarsdag, zijn we wel aardig toekomstgericht, denk ik. Op 1 januari kijken we naar het komende jaar en spreken onze voornemens en goede wensen uit. En we bevelen elkaar aan in de genade en de goedheid van de Heer.

Toch zijn we ook een beetje onzeker, in afwachting van wat dit jaar ons zal brengen. Beter gezegd: wat de Heer ons zal geven aan zegen, aan vreugde, aan zorgen.

*"Wat de toekomst brengen moge,
mij geleid des Heren hand."*

Dat zingen we of dat speelt door onze gedachten. Mooi, maar nog niet zo gemakkelijk om ons eigen te maken en ons op die manier aan de Heer toe te vertrouwen. We willen graag weten wat de toekomst ons zal brengen. Zo nieuwsgierig zijn we wel.

Maar het is goed dat we alles niet van te voren weten. We zouden er bang van worden en nog grotere vragen hebben bij het beleid van God, onze Vader. Zoals Jezus doodsbang was aan de vooravond van zijn lijden en sterven aan het kruis. Soms weten we al dingen, die er in een jaar te gebeuren staan. Een verhuizing bijvoorbeeld. Of dat je een kind krijgt. Of andere plannen, die vaste vorm krijgen. Veranderingen die op til zijn. Je gaat ermee om en je bereid je er op voor. Zo de Heer wil en wij leven. Dat zeggen we er in het geloof bij.

Toch is een christen per definitie iemand met toekomst en op de toekomst gericht. Want wij zijn als gelovigen gericht op de beloften van God over zijn toekomst. Jazeker, dit is vandaag Gods wereld. En heden is het Gods tijd. Maar dit is het nog niet, zegt het woord van God.

Er is nog zoveel, dat onthuld moet worden. Onder andere de onvergankelijke, ongerepte erfenis, die in de hemel op de kinderen van God te wachten ligt. En *"de redding, die aan het einde van de tijd zeker geopenbaard zal worden."* U kunt die tegemoet zien zegt Petrus tegen de lezers van zijn brief.

Dat alles stempelt het geloof en het leven van de christenen.

Daarvoor gebruikt de Bijbel het begrip 'hoop'. Hoop zou je kunnen noemen: toekomstgericht geloof. Hoop baseert zich ook op het geloof in Gods beloften. À la Hebreëen 11:1:

"Het geloof legt de grondslag voor alles waarop we hopen, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien."

Naast geloof en liefde is hoop een wezenskenmerk voor de christen en de christelijke gemeente.

Deze hoop stelt Petrus centraal in de woorden van onze tekst. En hij spoort ons aan om zeer op de toekomst van Christus gericht te zijn. Deze hoop bindt de apostel zijn lezers op het hart. Heel bemoedigend op de eerste dag van dit nieuwe jaar.

Hoop is het parool voor vreemdelingen, ook in 2013.

2. Vreemdelingen

U bent vreemdelingen op aarde, broeders en zusters. Dat is kenmerkend voor volgelingen van Jezus Christus en voor zijn gemeente.

Vreemdeling zijn. Het kan zijn, dat dat geen positieve gedachten bij u oproept. Welk mens wil immers een buitenbeentje zijn? Een opvallende figuur, die uit de toon valt in onze politiek correcte atmosfeer.

Vreemdelingen worden gemakkelijk argwanend bekeken. Ze passen niet in het plaatje. Ze zijn anders dan de grote meerderheid. En ze zijn zomaar het pispaaftje, en worden beschuldigd van van alles en nog wat. En discriminatie ligt op de loer. Vreemdelingen zijn, dat lijkt bepaald niet benijdenswaardig. Voor de geadresseerden van Petrus' eerste brief niet. Voor ons evenmin.

Maar moet u eens horen hoe positief Petrus de vreemdelingschap van zijn lezers beoordeelt. Hij is er juichend over, haast lyrisch. Leest de aanhef van de brief.

"Van Petrus, apostel van Jezus Christus. Aan de uitverkorenen die als vreemdelingen verspreid in Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bitynië verblijven, door God, de Vader, voorbestemd om, geheiligd door de Geest, gehoorzaam te zijn aan Jezus Christus en met zijn bloed besprenkeld te worden. Genade zij u en vrede, in overvloed." (vs. 1,2)

En de eerste zin:

"Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus: in zijn grote barmhartigheid heeft hij ons opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, waardoor wij leven in hoop." (vs. 3)

Vreemdelingen zijn uitverkorenen van God en als zodanig bijzonder kostbaar voor Hem. Bovendien zijn ze gekocht met het kostbare bloed van de Heer Jezus. Mensen die een nieuw leven hebben gekregen. Mensen met hoop dus, zegt Petrus. Terwijl ze leven in een volstrekt heidense wereld, als kleine minderheden verspreid wonend in grote delen van het huidige Turkije.

Petrus steekt in het begin van zijn brief een lofrede af op de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, om zijn grote barmhartigheden. En daarmee bemoedigt hij zijn lezers enorm. Hij steekt ze geweldig een hart onder de riem.

Petrus maakt de uitverkoren vreemdelingen duidelijk, dat Gods heil voor hen binnen handbereik ligt. Niet als een te veroveren zaak, maar als een erfenis. Hun is de redding verkondigd, die in de hemel gereed ligt. Dat heil wacht alleen nog op onthulling door Jezus Christus.

Die reddende genade van God, die op aanbreken staat, trekt nu sterk de aandacht van de vreemdelingen in de verstrooiing. Deze volkomen redding bepaalt voor de gelovigen hun koers en hun toekomst. Het is als een sterke magneet, die de naald

van ons levenskompas aantrekt. We kunnen onze blik en onze gedachten er niet van af houden.

"Dat moet u ook niet doen," zegt Petrus. "U moet en u mag het einddoel van het geloof in het oog houden." Dat einddoel wenkt. En omdat het binnen bereik is, maakt dat de hoop levend en gerechtvaardigd.

Om die hoop gaat het Petrus in de eerste plaats voor zijn lezers. Hoop is het parool voor vreemdelingen.

"...vestig al uw hoop op de genade die u ontvangen zult wanneer Jezus Christus zich openbaart."

Dat is de hoofdzin van vers 13.

3. Training

Hoop is in de Bijbel niet iets onzeker. Zo klinkt het in ons dagelijks spraakgebruik wel. "Ik hoop, dat ik er bij hoor. Ik hoop dat ik dit cadeau krijg voor mijn verjaardag." Dat zeggen we, maar we weten het niet zeker. Afwachten maar.

In de Bijbel richt de hoop zich op zekere dingen, op wat God heeft beloofd en toegezegd. Daar strek je je naar uit. Je ziet het nog niet, maar je weet dat het komt. Want God heeft het gezegd. Dat blijf je vasthouden, soms tegen alle verdrinking in. Vaste, levende hoop is kenmerkend voor het christelijke geloof en het christelijke leven.

Hoop zonder bedenkingen en zonder reserves. U hoeft als uitverkoren vreemdelingen geen slagen om de arm te houden voor wat betreft Gods reddende genade. Want het is volkomen zeker, dat Gods genade u gebracht wordt en u bereikt, wanneer de Heer Jezus Christus in volle glorie verschijnt. Dan blijkt de echtheid van uw geloof. En u verwerft lof, eer en roem. (vs. 7)

Deze hoop vereist wel volledige concentratie en training. Als de concentratie en de training van een topsporter op weg naar het wereldkampioenschap of de Olympische Spelen. Ze stimuleert een verhoogde paraatheid en mobiliteit.

Hoop traint paraat denken en omlijst een heilig leven.

"Laat uw geest daarom voortdurend paraat zijn, wees waakzaam" (vs. 13^a)

Christelijke hoop heeft, zeg maar, een schaatspak nodig. Jij hebt als gelovige en uitverkoren vreemdeling een passende outfit nodig. Waarin je je gemakkelijk bewegen kunt in je denken. Een parate geest en een grote mobiliteit in denken. Petrus gebruikt hier in zijn taal een beeld ontleend aan het kledinggebruik van de mensen in zijn dagen. Dat waren geen spijkerbroeken, maar lange mantels, die ruim vallen en gemakkelijk zitten.

Maar als je op reis gaat of aan het werk, dan doe je een riem om. Je bindt je kleding op. Anders word je gehinderd bij je werk of op je tocht. Met opgebonden mantel ben je mobieler.

Zo moet je als christen je geest, je denken opbinden, paraat en mobiel houden. Je moet je niet te veel in je hoofd halen, dingen die je kunnen afleiden of laten struikelen. Het zou je uit je concentratie op Christus en de toekomst kunnen halen. Je moet je denken bij Christus houden, je Heer in de hemel. Volledig op Hem gericht zijn.

Een soortgelijke aansporing lezen we in de brief aan de Hebreëen in het begin van hoofdstuk 12. Ook hier een beeld ontleend aan de sportwereld.

"Nu wij door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd zijn, moeten ook wij de last van de zonde, waarin we steeds weer verstrikt raken, van ons afwerpen en vastberaden de wedstrijd lopen die voor ons ligt.

Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: denkend aan de vreugde die voor hem in het verschiep lag, liet hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterzijde van de troon van God.

Laat tot u doordringen hoe hij standhield toen de zondaars zich zo tegen hem verzetten, opdat u niet de moed verliest en het opgeeft." (Hebr. 12:1-3)

4. Paraat

Petrus zegt: *"Laat je geest voortdurend paraat zijn, wees waakzaam..."* Wees nuchter en gebruik je verstand. Wees helder van denken in het geloof. Wees op je qui-vive. De tijd is er naar en de toekomst is open. Er is hoop, hoop voor de toekomst. Petrus verwerkt hier, wat hij van de Heer Jezus zelf heeft gehoord en wat kennelijk diepe indruk op hem gemaakt heeft. Jezus leert zijn discipelen:

"Sta klaar, doe je gordel om en houd de lampen brandend, en wees als knechten die hun heer opwachten wanneer hij terugkeert van een bruiloft, zodat ze direct voor hem opendoen wanneer hij aanklopt." (Luc. 12:35,36)

Zulke knechten zijn te feliciteren, zegt Jezus. En Hij bindt zijn leerlingen op het hart:

"Ook jullie moeten klaarstaan, want de Mensenzoon komt op een tijdstip waarop je het niet verwacht." (Luc. 12:38)

(Tussen haakjes: u hoort het. Het thema van gisteravond over de wachter en de waakzaamheid, komt weer helemaal terug.)

De lezers moeten net zo paraat en mobiel zijn in hun geest als de apostelen. Er is Petrus veel gelegen aan deze aansporing. Hij laat hem in de brief een paar keer terugkomen.

"Het einde van alles is nabij. Kom daarom tot bezinning en wees helder van geest, zodat u kunt bidden." (1 Petr. 4:7)

En:

"Wees waakzaam, wees op uw hoede, want uw vijand, de duivel, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi." (1 Petr. 5:8)

Dat maakt het eens te meer noodzakelijk om als christenen mobiel, paraat en slagvaardig te zijn in je geest, in je denken. Houd vooral ook de hoop vast.

Dat gaat niet vanzelf. Daar is oefening voor nodig, training.

Zo bent u als christen op weg naar het doel, op weg naar de toekomst. Getraind, gedisciplineerd. Qua denken en qua leven.

"Vestig al uw hoop op de genade die u ontvangen zult wanneer Jezus Christus zich openbaart."

5. Houding

Welke houding past nu bij hopende vreemdelingen?

Petrus geeft een duidelijk antwoord op die vraag. De juiste houding is die van gehoorzame kinderen. Dat is niet vreemd in het licht van de Bijbel en van Jezus' onderwijs. Dat wordt in de schrift heel vaak benadrukt.

"Wees als gehoorzame kinderen..."

Gehoorzaamheid aan God, je Vader, mag en moet je houding stempelen als uitverkoren vreemdelingen. Je mag ook zeggen: als kinderen van God. In navolging van Jezus Christus, de Zoon van God.

Gehoorzaamheid aan God is heel opvallend in een wereld die gekenmerkt wordt door ongehoorzaamheid, opstand en revolutie. Gehoorzame kinderen zijn vreemde eenden in de bijt van egoïsme, zelfbeschikkingsrecht; van traditie of de groepsdwang van de zonde.

Gehoorzaamheid is concreet merkbaar in je eigen leven. Ook voor mensen in je omgeving. Je bent anders, je wordt anders, je gedraagt je anders. Wanneer uitverkoren vreemdelingen als kinderen van God gehoorzaam leven, dan betekent dat, dat ze zich niet meer aanpassen aan hun begeerten van vroeger. En dat valt op in de wereld. Het is onaangepast gedrag in de ogen van de mensen. En daar moeten ze niets van hebben.

Petrus waarschuwt: *"... geef niet opnieuw toe aan de begeerten waardoor u vroeger, toen u nog onwetend was, werd beheerst ..."* (vs. 14^b)

Vroeger, dat is voor Petrus hier bepaald geen positief begrip. Sommige mensen zweren bij vroeger. Petrus beslist niet. Ook niet voor zijn lezers en hoe zij vroeger leefden.

"Vroeger leefden jullie in het schema van je eigen drijfveren en overleveringen," zegt Petrus. Hij noemt het in vers 18 *'het zinloze leven dat u van uw voorouders had geërfd.'* Dat waren allemaal vaste patronen, overgeleverd van generatie op generatie. *"Zo deden we het altijd."*

Maar het was niet goed. *"Jullie zaten uiteindelijk vast in de sfeer van de zonde en de dood. Jullie leefden in het schema van je eigen begeerten."*

Maar, zegt Petrus tegen zijn lezers: *"Toen werden jullie geroepen door God. Hij kwam naar jullie toe met zijn evangelie, met de bevrijdende boodschap van Jezus Christus. En doen werd jullie leven volslagen anders. Jullie werden op slag vreemdelingen, uitverkoren vreemdelingen wel te verstaan."*

God riep u. Hij nodigde u uit voor zijn koninkrijk in Jezus Christus, zijn Zoon. Hij maakte bovendien, dat u aan die uitnodiging gehoor gaf. Dat was het werk van God de Heilige Geest.

U kreeg te maken met de roeping van Hem die heilig is. De heilige. En dat bleef niet zonder gevolgen voor uw leven. Vanaf dat moment begon uw leven er anders uit te zien. Het ging in beginsel en gaandeweg meer het beeld vertonen van de heilige. Hij die u riep is God, de Heilige Israëls. Zo maakt Hij zich bekend. De HEER is de heilige God.

6. Heilig leven

Het volk dat God roept en voor zich creëert is daarmee geroepen tot heiligheid, tot een heilig leven. Aangepast aan de heilige God, in overeenstemming met Hem. Gereserveerd voor Hem en gewijd aan Hem.

Voor zijn eigen volk van vreemdelingen formuleert de Heer zijn heiligheidsregel. Die is geldig in het Oude en in het Nieuwe Testament. Er is in het nieuwe verbond niets veranderd wat dat betreft. Petrus zegt het in alle duidelijkheid en Hij beroept zich op de Schriften.

"Er staat immers geschreven: 'Wees heilig, want ik ben heilig.'" (vs. 16)

Hiermee haalt Petrus een woord aan dat in het bijbelboek Leviticus verschillende keren voor komt. Het klinkt daar als een refrein om het volk van God aan te sporen tot heilig leven.

Lees maar eens Leviticus 19 en 20 voor concretisering van de heiligheidsregel van God. Allerlei aspecten van het leven komen aan de orde. Het economische, het seksuele, het sociale aspect. Hoe je met je taalgebruik omgaat, hoe eerlijke rechtspraak moet gaan. En nog zoveel meer.

"Wees heilig, want ik ben heilig," zegt de Heer. En Petrus, op zijn beurt, bindt het de christenen op het hart.

Heilig leven is een opdracht van de Heer voor geroepen vreemdelingen. Maar Hij zelf bewerkt het ook in hen door zijn Heilige Geest. Petrus schreef het al in het adres van zijn brief.

Zijn lezers zijn uitverkoren vreemdelingen "door God, de Vader, voorbestemd om, geheiligd door de Geest, gehoorzaam te zijn aan Jezus Christus en met zijn bloed besprenkeld te worden." (vs. 2

Heilig leven zet in bij de roeping van Godswege. En zo werkt de Heilige Geest gaandeweg een complete verandering van denken, van mentaliteit en van gedrag. Geroepen kinderen van God gaan steeds meer op hun Vader lijken en op hun Heer Jezus Christus. Zoals Hij heilig is, word zo ook jijzelf heilig.

Heilig leven dat is, zo maakt Petrus wel duidelijk, een kwestie van concentratie op de Heer Jezus Christus. Er kan en moet een hele hoop ballast van denken en begeerten van vroeger overboord.

Een christen moet zich volledig op de onthulling van Jezus Christus concentreren. Dat vereist discipline in denken en in leven. Wees paraat, wees waakzaam en vestig al uw hoop op de genade die u ontvangen zult wanneer Jezus Christus zich openbaart. Hoop is de omljsting van heilig leven.

Heb hoop. Houdt hoop. Want hoop traint paraat denken en hoop doet heilig leven. Hoop is dus het parool voor vreemdelingen zoals u. Ook in het jaar van onze Heer 2013.

Zo kunt u zeker de toekomst tegemoet.

Amen